

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Рівненського ліцею «ЛІДЕР»
Рівненської міської ради
на 2022-2023 навчальний рік

Структура
освітньої програми
Рівненського ліцею «ЛІДЕР»

Вступ.

Розділ 1. Призначення навчального закладу та засіб його реалізації.

Розділ 2. Опис "моделі" випускника ліцею.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу.

Розділ 4. Навчальний план та його обґрунтування.

Вступ

Людина здобуває освіту, щоб жити щасливо та бути успішною. Загальна освіта – це основа особистої культури людини, яка визначає її індивідуальність та забезпечує особистісний розвиток.

Розвиток системи освіти в Україні визначається Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, Концепцією нової української школи. Згідно з чинним законодавством «метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві і цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності».

Рівненський ліцей «ЛПДЕР» Рівненської міської ради забезпечує набуття дитиною освіти за освітніми програмами базової та повної середньої освіти, досягнення нею визначених стандартами освіти результатів навчання. Освітній процес у нашому закладі організований так, щоб забезпечити формування в учня передбачених стандартами ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності. Набути ключових компетентностей учні можуть, беручи безпосередню участь в освітньому процесі на денній формі навчання.

Педагогічний колектив ліцею прагне створити умови для розвитку кожної дитини, дати їй можливість для самовираження й самовизначення, забезпечити науково-теоретичну, практичну, допрофесійну та загальнокультурну підготовку учнів. Для цього необхідний постійний розвиток навчального закладу, поповнення його матеріально-технічних і навчальних ресурсів, підвищення кваліфікації адміністрації та педагогічних працівників, а, головне, єднання та духове зростання учнів, батьків і педагогів як спільноти, яка творить сприятливий для української дитини соціально-культурний простір.

Мета освітньої програми:

- визначення напрямків діяльності та цільових орієнтирів;
- спрямування спільної роботи колективу ліцею та громадськості;
- проектування процесу оновлення діяльності навчального закладу.

Освітня програма ліцею як навчально-виховного комплексу ґрунтується на визнаних світом та перевірених досвідом ключових ідеях української педагогічної думки, базових принципах гуманістичної філософії та здобутках сучасної науки управління. Будучи динамічною моделлю системи взаємовідносин учасників освітнього процесу у єдності з матеріальною основою цих відносин, програма містить бачення та місію ліцею, загальні та

операційні завдання її розвитку, особливості організації тут навчально-виховного процесу, пріоритетні напрямки цього розвитку, його індикатори і критерії результативності обраної стратегії.

Ми цінуємо кожного учня/ученицю ліцею, дбаючи про:

- ◆ формування його/її життєвих компетентностей;
- ◆ фізичний, особистісний та інтелектуальний розвиток;
- ◆ здатність вільно спілкуватися державною та найпоширенішими іноземними мовами;
- ◆ шанс працювати у майбутньому у сфері бізнесу, дипломатії, військовій сфері, науці, освіті;
- ◆ уміння самостійно вчитися та співпрацювати для досягнення особистих і суспільно значимих цілей.

Ми цінуємо батьків та опікунів учнів ліцею, дбаючи про:

- ◆ розвиток їхньої компетентності виховника сина/доньки;
- ◆ повну поінформованість щодо успіхів своєї дитини та стану навчального закладу;
- ◆ якнайширші можливості кожному долучитися до ліцейного виховання, життя ліцейної спільноти;
- ◆ прозорість усіх сторін діяльності навчального закладу та прийнятих адміністрацією рішень.

Ми цінуємо педагогічних працівників та технічний персонал ліцею, дбаючи про:

- ◆ соціальний престиж та розвиток професійної компетентності кожного;
- ◆ повну поінформованість щодо стану ліцею, планів та результатів його розвитку;
- ◆ можливості участі у формуванні політики навчального закладу та оцінюванні персонального внеску кожного у розвиток ліцею;
- ◆ взаємодію та взаємопідтримку в освітньому процесі, ефективність спільно прийнятих управлінських рішень.

Розділ 1.

Призначення навчального закладу та засіб його реалізації

Духовна сила нації – творчий потенціал народу, глибоке усвідомлення надбання українців минулих років. Найважливіше завдання сучасної освіти – розвивати творчі здібності учнів, допомагати їм реалізовувати свої таланти. Всебічний і гармонійний розвиток особистості передбачає єдність її освіченості, вихованості, загального розвитку. Виходячи з завдань сучасної освіти, процес навчання покликаний забезпечувати три функції – освітню, виховну та розвивальну.

Навчання має комплексний вплив на особистість, незважаючи на те, що освітня функція найбільш специфічна для даного процесу. Сама освіта передбачає формування не лише знань і умінь, але й певних якостей, світогляду, ідейності, моральності особистості та ін. Умовне виділення освітньої, виховної і розвиваючої функції є корисним у практичній діяльності вчителя, особливо при плануванні завдань навчання.

Освітня функція передбачає, в першу чергу, засвоєння наукових знань, формування спеціальних і загально-навчальних умінь і навичок. Наукові знання передбачають факти, поняття, закони, закономірності, теорії, узагальнену картину світу. У відповідності з освітньою функцією вони повинні стати надбанням особистості, ввійти в структуру її досвіду. Найповніша реалізація цієї функції повинна забезпечити повноту, систематичність і усвідомленість знань, їх міцність і дієвість. Це вимагає такої організації процесу навчання, щоб із змісту навчального предмета, що відображає відповідну галузь наукового знання, не випадали елементи, які є важливими для розуміння основних ідей і суттєвих причинно-наслідкових зв'язків, щоб у загальній системі знань не утворювалося пустот. Знання повинні бути належним чином впорядковані, набуваючи все більшої стрункості й логічної впорядкованості, щоб нові знання впливали з раніше засвоєних і прокладали шлях до наступних знань.

Конкретним результатом реалізації освітньої функції є дієвість знань, що виражається в свідомому оперуванні ними, у здатності мобілізувати попередні знання для отримання нових, а також сформованість найважливіших як спеціальних, так і загально-навчальних умінь і навичок.

Спеціальні уміння і навички — це специфічні для певного навчального предмета і галузі науки практичні уміння й навички. Наприклад, з фізики і хімії – це розв'язування задач, проведення лабораторних дослідів, показ демонстрацій, здійснення дослідницьких робіт. З географії – робота з картою, географічні вимірювання, орієнтування за допомогою компасу та інших

приладів. З математики — розв'язування задач, робота з логарифмічною лінійкою, з моделями та ін. З біології - робота з гербаріями, муляжами, колекціями, препаратами, мікроскопами.

Крім спеціальних умінь і навичок у процесі навчання учні оволодівають загально-навчальними вміннями і навичками, які мають відношення до всіх предметів, наприклад, навичками роботи з книгами, довідниками, читання й письма, бібліографічним апаратом, раціональної організації домашньої праці, дотримання режиму дня тощо.

Процес навчання поряд з освітньою реалізує й виховну функцію, формуючи в учнів світогляд, моральні, трудові, естетичні, етичні уявлення, погляди, переконання, способи відповідної поведінки і діяльності в суспільстві, систему ідеалів, відношень, потреб, фізичну культуру, тобто сукупність якостей особистості. Об'єктивно навчання не може не виховувати певних поглядів, переконань, відношень, якостей особистості. Формування особистості взагалі неможливо без засвоєння системи моральних та інших понять, норм і вимог. Між освітою і вихованням існує не односторонній зв'язок: від навчання до виховання. Процес виховання при правильній організації негайно виявляє благодатний вплив на навчання, оскільки виховання дисциплінованості, організованості, суспільної активності та інших якостей створює передумови для більш активного й успішного навчання. Власне, без належної вихованості учнів ефективний процес навчання неможливий.

Таким чином, головне завдання педагогічного колективу Рівненського економіко-правового ліцею – в повній мірі реалізувати та гармонійно поєднати реалізацію всіх аспектів у навчанні:

- системою уроків, які передбачають завдання освіти, виховання і розвитку учнів;
- змістом діяльності учителя і учнів, який забезпечував би реалізацію всіх трьох видів завдань;
- різноманітністю методів, форм і засобів навчання;
- в процесі контролю і самоконтролю навчання і при аналізі його результатів, причому одночасно оцінюється якість реалізації всіх функцій, а не однієї з них.

Сукупність цих вимог при побудові процесу навчання підносить його на якісно новий рівень, при якому комплексно реалізуються завдання, що стоять перед сучасною освітою.

Розділ 2

Опис "моделі" випускника ліцею

Випускник Рівненського ліцею «ЛІДЕР» – це людина освічена, що самостійно здобуває знання, готова до прийняття морально виправданих рішень. Отже, сучасний випускник вміє усвідомлювати різноманіття життєвих цінностей (свобода, співпраця, повага іншої особистості), особисту самоцінність. Вміє здійснювати вибір: жити й працювати в різновіковому колективі. Здатний планувати своє життя у відповідності з метою, приймати рішення. Має життєвий досвід діяльності в групі: під керівництвом, самостійно, в парі, з книгою, з документами, з приладами, з комп'ютером.

Основні характерологічні орієнтири особистості випускника - вільна особистість. Особистість, що має високий рівень самосвідомості, громадянськості та самодисципліни. Така, що поважає себе, усвідомлює свою цінність та цінність іншої особистості, здатна нести відповідальність перед собою та суспільством. Гуманна особистість – проявляє милосердя, доброту, здатність до співпереживання, терпимість і доброзичливість. Готова надати допомогу, прагне до миру й розуміє цінність людського життя. Духовна особистість – має потребу до пізнання й самопізнання, рефлексії, має потребу в красі й спілкуванні. Творча особистість – наділена розвинутими здібностями, знаннями, вміннями, навичками, розвинутим інтелектом. Практична особистість – знає основи комп'ютерної грамотності, професійної підготовки, має естетичний смак, гарні манери, знає й поважає. Це людина, яка є прихильником здорового способу життя.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення ліцеїстів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Ліцеїсти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Таким чином, педагогічний колектив РЛ «ЛІДЕР» повинен виховувати випускника, який здатний до самовизначення й самореалізації.

Розділ 3

Цілі та задачі освітнього процесу

Структура Рівненського ліцею «ЛПДЕР» Рівненської міської ради відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти має основну і старшу школу.

Школа II ступеня (8-9 класи)

Цей ступінь дає базову загальну середню освіту, що є фундаментом загальноосвітньої підготовки всіх учнів, формує у них готовність до вибору і реалізації форми подальшого одержання освіти і профілю навчання. На цьому етапі завершується формування цілісної культури світу, оволодіння способами пізнавальної і комунікативної діяльності, вміння одержувати з різних джерел інформацію, переробляти і застосовувати знання.

Завершуючи школу II ступеню, учні мають добре володіти українською мовою, на практичному рівні однією іноземною мовою. Також повинні мати сформовані загальнонавчальні уміння і навички, володіти навчальним матеріалом на рівні, достатньому для подальшого навчання.

Основними засобами реалізації є:

- засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм;
- екологічна безпека і сталий розвиток;
- введення курсів художньо-естетичного та філологічного спрямування.

Школа III ступеня (10-11 клас)

Старша школа функціонує як профільна, з профільним вивченням таких предметів як історія, правознавство та технології, та передбачає обов'язкове засвоєння рівня загальної середньої освіти, стійке зацікавлення обраним профілем навчання, ерудицію та кругозір відповідно до вікових особливостей. Профільність навчання визначається з урахуванням освітніх потреб учнів, кадрових можливостей і матеріальної бази навчального закладу, перспектив здобуття подальшої освіти випускниками.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі.

Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного</p>

		<p>спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p>

		Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії

			<p>раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна громадянська компетентності	і	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність самовираження у сфері культури	і	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-</p>

		<p>естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний - із конкретною наскрізною темою;
- предметами за вибором;
- роботою в проектах;
- позакласною навчальною роботою і роботою гуртків.

Наскрізнi лiнii:

1. Екологічна безпека й сталий розвиток

Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.

Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.

2. Громадянська відповідальність

Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.

Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

3. Здоров'я і безпека

Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

4. Підприємливість і фінансова грамотність

Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів. Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно

склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мови і літератури;
- суспільствознавство;
- мистецтво;
- математика;
- природознавство;
- технології;
- здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії здобувачі освіти отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів.

Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань). Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету

фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища школи;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма закладу профільної середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Розділ 4

Навчальний план та його обґрунтування

1. Заклад працює за навчальним планом, що складається на основі розроблених МОН України Типових навчальних планів із конкретизацією допрофільного та профільного навчання.

Відповідно до навчальних планів ліцею педагогічні працівники самостійно добирають навчальні програми, підручники, затверджені МОН України, а також науково-методичну літературу, навчально-наочні посібники та обладнання, форми, методи і засоби навчання.

2. Педагогічні працівники можуть поєднувати навчально-виховну роботу з науково-методичною та експериментальною, використовуючи поряд із традиційними методами і формами організації навчальних занять інноваційні технології навчання.

3. Гурток – основна традиційна форма реалізації змісту освіти і виховання учнів як у процесі вивчення окремого навчального предмета чи їх сукупності, так і різноманітних інтегрованих курсів у межах навчальних програм, затверджених МОН України. За своєю сутністю гурток – це специфічна спільність учнівської молоді, яка ґрунтується насамперед на добровільності, спільності інтересів, спрямованості на певний вид навчальної та практичної діяльності; середовище, де забезпечуються умови інтелектуального, духовного і фізичного розвитку дітей, реалізація їхнього творчого потенціалу в галузі позашкільної освіти і виховання та створюються комфортні умови соціальної адаптації до умов реального життя. Гурткова робота є частиною освітнього процесу та здійснюється згідно роботи закладу.

4. У ліцеї на всіх ступенях навчання забезпечується варіативність загальної середньої освіти з урахуванням інтересів і побажань учнів, їх батьків.

5. Навчально-виховний процес у ліцеї здійснюється за денною формою навчання. Бажаючим надається право і створюються умови для індивідуального навчання, складання державної підсумкової атестації екстерном.

6. Учні зараховуються згідно з наказом директора, що видається на підставі заяви батьків або осіб, які їх замінюють та конкурсних випробувань.

7. Навчальний рік ділиться на семестри. Навчальний заклад працює за 5-денним робочим планом.

8. Щоденна кількість і послідовність навчальних занять визначається розкладом уроків, який складається відповідно до санітарно-гігієнічних вимог і затверджується директором ліцею.

9. Навчальний рік розпочинається у День знань – 1 вересня. Його тривалість обумовлюється часом виконання навчальних програм з усіх предметів.

10. Оцінювання навчальних досягнень учнів у ліцеї здійснюється за 12-бальною системою.

11. Державна підсумкова атестація проводиться тільки у 9 та 11 класах.

12. Основними формами організації навчання є:

- традиційні уроки, проблемні уроки, уроки-лекції, семінари, практичні заняття, конференції, подорожі, виставки тощо;
- семінарські заняття, ділові ігри, брейн-ринги, індивідуальні заняття, заліки;
- профільні семінари, факультативи, курси за вибором.

13. Допрофільна підготовка учнів забезпечується вивченням спецкурсів, факультативів, курсів за вибором, а також відвідуванням занять у гуртках.

Умови освітнього процесу процесу.

1. Питання формування культури здоров'я є пріоритетним напрямком діяльності органів управління закладом, педагогічного колективу, органів учнівського самоврядування та психолого-педагогічної служби.

2. Для створення відповідних санітарно-гігієнічних умов функціонування закладу передбачено:

- дотримання вимог державних органів санітарно-епідеміологічного контролю відповідно до чинного законодавства;
- організацію раціонального режиму навчально-виховного процесу; проектування однозмінного робочого тижня;
- введення стабільного рухового режиму учнів: система рухової активності учнів включає щоденні фізичні заняття (уроки фізичної культури, заняття спортом за вибором, рухові паузи на уроках);
- організацію гарячого харчування учнів.

3. Основним завданням забезпечення збереження життя та здоров'я учнів закладу є контроль за станом їх здоров'я педагогічним колективом, здійснення профілактики та діагностики захворювань.

4. Приділяти особливу увагу пропаганді здорового способу життя серед учнівського та батьківського колективів, залучати дітей до регулярних занять фізичною культурою і спортом. Раціонально використовувати наявну матеріально-технічну базу, ігрові й спортивні майданчики

При формуванні робочого навчального плану враховано вимоги Законів України «Про освіту» від 5.09.2017р №2145-VIII, «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020р. №463-IX, постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», а також типовими освітніми програмами, розробленими на їх основі та затвердженими наказами МОН від 20.04.2018 № 405, від 20.04.2018 № 408.

Навчальні плани включають інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено додатковий час на навчальні курси за вибором, факультативи. Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової.

Навчальний план Рівненського ліцею «ЛІДЕР» на 2022-2023 навчальний рік розроблений для 8-х класів за Типовими навчальними планами, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405 (додаток №1).

Здійснено перерозподіл годин інваріантної складової, а саме:

- за рахунок зменшення кількості годин фізичної культури (1 год.), збільшено кількість годин математики (1 год.);
- за рахунок зменшення кількості годин зарубіжної літератури (1 год.), збільшено кількість годин математики (1 год.)
- збільшено кількість годин історії України (0,5год.) для допрофільної підготовки.

В додатковий час на вивчення предметів та спеціальних курсів включені:

– Фінансова грамотність	- 1 год;
– Практикум з правопису української мови	- 1 год;
– Живи за правилами	- 1 год.;

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
РІВНЕНСЬКОГО ЛІЦЕЮ «ЛІДЕР»
на 2022-2023 н.р.
8-ий клас

№ п/ п	ПРЕДМЕТИ	8-А
1	Українська мова	2
2	Українська література	2
3	Іноземна мова	3
4	Зарубіжна література	1
5	Алгебра	3
6	Геометрія	3
7	Трудове навчання	1
8	Інформатика	2
9	Історія України	2
10	Всесвітня історія	1
11	Географія	2
12	Біологія	2
13	Фізика	2
14	Хімія	2
15	Фізкультура	2
16	Основи здоров'я	0,5
17	Мистецтво	0,5
	РАЗОМ	31

ДОДАТКОВІ ГОДИНИ НА ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ КУРСІВ

18	Фінансова грамотність	1
19	Практикум з правопису української мови	1
20	Живи за правилами	1
	РАЗОМ	3
	ВСЬОГО:	34

* У 2022-2023 н.р. 1 додаткову годину передано у Рівненській міжшкільний навчально-виробничий комбінат.

Навчальний план Рівненського ліцею «ЛІДЕР» на 2022-2023 навчальний рік розроблений для 9-х класів за Типовими навчальними планами, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 405 (додаток №1).

Здійснено перерозподіл годин інваріантної складової, а саме:

- за рахунок зменшення кількості годин фізичної культури (1 год.), збільшено кількість годин математики (1 год.);
- за рахунок зменшення кількості годин зарубіжної літератури (1 год.), збільшено кількість годин математики (1 год.);
- за рахунок зменшення кількості годин мистецтва (0,5год.) та основ здоров'я (0,5год.) введено практикум з правопису української мови (1 год.).

В додаткові години на вивчення предметів та спеціальних курсів включені:

- Економіка	- 1 год.;
- Медіаграмотність	- 1 год.;
- Практикум з правопису української мови	- 1 год.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
РІВНЕНСЬКОГО ЛІЦЕЮ «ЛІДЕР»
на 2022-2023 н.р.
9-ий клас

№ п/п	ПРЕДМЕТИ	9-А
1	Українська мова	2
2	Українська література	2
3	Іноземна мова	3
4	Зарубіжна література	1
5	Алгебра	3
6	Геометрія	3
7	Інформатика	2
8	Трудове навчання	1
9	Історія України	1,5
10	Всесвітня історія	1
11	Географія	1,5
12	Біологія	2
13	Фізика	3
14	Хімія	2
15	Фізкультура	2
16	Основи здоров'я	0,5
17	Основи правознавство	1
18	Мистецтво	0,5
	РАЗОМ	32

ДОДАТКОВІ ГОДИНИ НА ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ КУРСІВ.

19	Медіаграмотність	1
20	Економіка	1
21	Практикум з правопису української мови	1
	РАЗОМ	3
	ВСЬОГО:	35

Навчальний план Рівненського ліцею «ЛПДЕР» на 2022-2023 навчальний рік розроблений для 10-х класів за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 р. №408 (додатки №2,3).

У зв'язку зі слабкою матеріально-технічною базою для проведення занять з фізичної культури (відсутність спортивної зали), відповідно до рішення педагогічної ради №1, від 30.08.2022 року, за рахунок зменшення годин фізичної культури (1 год.) збільшено кількість годин іноземної мови (1 год.).

Для забезпечення профільного спрямування навчання в 11 класах, враховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення, на вивчення профільних предметів та спеціальних курсів включені:

- Правознавство: 10 іст-прав.	- 3 год.
- Економіка: 10 ек.	- 3 год.
- Географія: 10 іст-прав.	- 0,5 год.
- Історія України: 10-ек.кл.	- 1 год.
- Історія України: 10-іст-прав.	- 1,5 год.
- Всесвітня історія: 10-іст-прав.	- 2 год.
- Математика: 10ек.	- 4 год.
10 іст-прав.	- 1 год.

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
РІВНЕНСЬКОГО ЛІЦЕЮ «ЛІДЕР»
на 2022-2023 н.р.
10-ті класи**

№ п/п	ПРЕДМЕТИ	ДЕРЖАВНИЙ КОМПОНЕНТ ОБОВ'ЯЗКОВІ ПРЕДМЕТИ			Разом
		10-В економічний	10-Б істор-прав.	10-А істор-прав	
1	Українська мова	2	2	2	6
2	Українська література	2	2	2	6
3	Іноземна мова	3	3	3	6
4	Зарубіжна література	1	1	1	3
5	Математика	3	3	3	9
6	Історія України	1,5	1,5	1,5	4,5
7	Всесвітня історія	1	1	1	3
8	Географія	1,5	1,5	1,5	4,5
9	Біологія/екологія	2	2	2	6
10	Фізика/астрономія	3	3	3	9
11	Хімія	1,5	1,5	1,5	4,5
12	Фізкультура	2	2	2	6
13	Захист України / Осн.мед.зн.	1,5	1,5	1,5	4,5
14	Громадянська освіта	2	2	2	6
15	Інформатика	1,5	1,5	1,5	4,5
16	Технології	1,5	1,5	1,5	4,5
	РАЗОМ	30	30	30	90

**ДОДАТКОВІ ГОДИНИ НА ВИВЧЕННЯ ПРОФІЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ,
СПЕЦІАЛЬНИХ КУРСІВ.**

17	Правознавство		3	3	6
18	Економіка	3			3
19	Математика	4	1	1	6
20	Географія		0,5	0,5	1
21	Історія України	1	1,5	1,5	4
22	Всесвітня історія		2	2	4
	РАЗОМ	8	8	8	24
	ВСЬОГО:	38	38	38	114

Навчальний план Рівненського ліцею «ЛПДЕР» на 2022-2023 навчальний рік розроблений для 11-х класів за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 408 (таблиці №2).

У зв'язку зі слабкою матеріально-технічною базою для проведення занять з фізичної культури (відсутність спортивної зали), відповідно до рішення педагогічної ради №1, від 30.08.2022 року, за рахунок зменшення годин фізичної культури (1 год.) збільшено кількість годин іноземної мови (1 год.).

Для забезпечення профільного спрямування навчання в 11 класах, враховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення, на вивчення профільних предметів та спеціальних курсів, на вивчення профільних предметів та спеціальних курсів включені:

– Правознавство: 11 іст-пр. кл.	- 3 год.;
– Конституційне право України: 11 іст-пр.	- 1 год.;
– Стилїстика української мови: 11 іст-пр.	- 0,5 год.;
– Стилїстика української мови: 11тн	- 0,5 год.;
– Історія України:11 іст-пр.	- 1,5 год.;
– Всесвітня історія: 11 іст-пр.	- 2 год.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
РІВНЕНСЬКОГО ЛІЦЕЮ «ЛІДЕР»
на 2022-2023 н.р.
11-ті класи

№ п/п	ПРЕДМЕТИ	ДЕРЖАВНИЙ КОМПОНЕНТ ОБОВ'ЯЗКОВІ ПРЕДМЕТИ			Разом
		11-В технологічний	11-Б іст-пр.	11-А іст-пр.	
1	Українська мова	2	2	2	6
2	Українська література	2	2	2	6
3	Іноземна мова	3	3	3	9
4	Зарубіжна література	1	1	1	3
5	Математика	3	3	3	9
6	Інформатика і ОТ	1,5	1,5	1,5	4,5
7	Технології	1	1,5	1,5	4
8	Історія України	1,5	1,5	1,5	7,5
9	Всесвітня історія	1	1	1	7
10	Географія	1	1	1	3
11	Біологія/екологія	2	2	2	6
12	Фізика /астрономія	4	4	4	12
14	Хімія	2	2	2	6
15	Фізкультура	2	2	2	6
16	Захист України / Осн.мед.зн.	1,5	1,5	1,5	4,5
	РАЗОМ	28,5	29	29	86,5

**ДОДАТКОВІ ГОДИНИ НА ВИВЧЕННЯ ПРОФІЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ,
СПЕЦІАЛЬНИХ КУРСІВ .**

17	Математика	5	1	1	7
18	Правознавство	-	3	3	6
19	Конституційне право України		1	1	2
20	Стилістика української мови	0,5	0,5	0,5	1,5
21	Технології	3			3
22	Історія України	0,5	1,5	1,5	4,5
23	Всесвітня історія		2	2	4
	РАЗОМ	9	9	9	26,5
	ВСЬОГО:	38	38	38	114

